

Bonauen. ¶ Eadem rōnes tangit Bonauenatura, & addit: In Deo est sūma beatitudo, ergo summa bonitas, summa charitas, & summa iucunditas. Igitur rōne lumina bonitatis cōpetit Deo se summē cōicare, producendo & equalēm sibi personā, & cū charitas Dei non sit amor penitus, sed dilectio propria ad alii, requiri plurimalitatē. Item, si summa iucunditas, cū nullius, boni sine loco sit iucundus possit, ergo ad summa iucunditatē requiri ut societas sit ita pluralitas. Hoc Bonauen. Porro in breuiloquio suo ait: Fides cū sit principia cultus Dei, & fundatū doctrine, q̄ in pietate confitit, & dicit de Deo sentendum esse altissimum, ac p̄fīsime, non aut sentire de Deo, aliis summe, si non crederet, q̄ Deo posse se summa cōicare, nec sentire de ipso p̄fīsime, si crederet, q̄ posset & nollet. Ideo ut p̄fīsime, & altissimē sentiat, dicit Deum se summae communicare aeternaliter habendo dilectum, & con dilectum, ita quod in Deo est mens generans verbum nascens, & amore iucundus nevens. Hac idem.

Aegidius. ¶ Præterea circa hanc scribit Aegidius: Ratio diffculatis, qualiter in Deo cū vinitate efficitur. Et suppositio pluralitatis est in videndo qualiter plurimatur supposita, & tamē non numeratur natura. Ideo adhuc dūtum, q̄ natura, q̄ immēdiate recipit plurimalitatem suppositorum, vē est natura speciei, de le diversitate non habet, sed per accidens, ut cum recipitur in diversi suppositori, vel in diversis materiis. In omnibus autē natura creatis, est differt a natura. Vnde dicitur 3. de anima, q̄ non est idem magnitudo, & magnitudinis est. & aqua, & aqua est. Hinc est esse quod habet natura creati, non est esse iuum, sed est esse quod acquirit in supposito. Hinc si intelligatur ab supposito abstracta, non comparet ei tale esse. Ideo secundū aliud, & aliud suppositum, natura habet aliud, & aliud esse. & quoniam numeratur ipsum esse, oportet, q̄ numeretur natura cui acquiritur tale esse, ex quo sequitur, q̄ suppositum sit vñi vnitate addita. Hic dum consideratur homo qui est in humani suppositi, præter esse actuale, & consideratur secundū esse sua natura; omnia suppositora humana sunt unus homo. Si ergo plurificatur humana natura, hoc est in se, non in supposito habet ergo si est in homine idem esse actuale, & esse naturae per idem esset aliquis homo, & hic homo nec differt considerare humananam materiam, s̄m se in abstractione, & secundū esse quod habet in supposito. Sicq̄ sicut per participationē speciei omnes homines sunt unus homo, ita s̄m tunc realiter existentiam in omnibus suppositori humani est una natura non numerata. Cumq̄ in Deo sit idem esse, & natura, nec diuinā natura acquirit esse ex hoc, quod in supposito est idem quo dicitur deus et deus est Deus, q̄o hic Dens. Vnde non solum secundū rationem in supposita diuinā sunt vñi Deus, sed etiam s̄m rei, veritatem, & actualiter existentiam, est vna natura non plurimata in omnibus diuinis suppositori. Hinc patet deceptio Commentatoris, platanis, q̄ semper ad plurificationem suppositorum queretur numero ratio naturae. Propter quod est affirmata, q̄ si esset plura suppositora diuinis, quod natura diuina numeratur in eis. Ait namque i 2. Metaphysica: Putauerunt antiqui trinitatem esse in Deo, & volunt erunt euadere, dicendo, q̄ sunt tres, & vñus; & neclerūnt euaderet, q̄ una substantia fuerit numerata, congregatum erit vñum per intentionem. Hac Aegidius.

Anterois. ¶ At vero Antistodorus in prima parte Summa sua circa hoc loquitur: Sicut ad summam auaritiam pertinet, nihil de suis bonis velle cōicare, sic ad iun-

mam bonitatem, liberalitatemq; pertinet, omnia bona, sua velle communicare. Sed pater ab æterno est summe bonus, ac liberalis, ergo ab æterno voluit ali cui communicare sue plenitudinē maiestatis, quod est genus suum dare, & equalēm sibi filium generare. Si enim aliquid sibi soli refereretur, non esset in eo liberalitas summa. Quod autem hoc potuit, sic probatur: quia homo infinitus hoc potest, igitur equalēm sibi filium generare, & hoc est in eo naturalis perfectionis indicium. Ergo multo fortius omni potest Deus ab æterno hoc potuit. Et hoc est qd p̄ Ilaiam ait: Si ego qui ceteris generationem tribus, steriles remanebo, q̄ quasi dicat, hoc mirum est, si ego, qui ceteris præto generandi potest, permaneo sterili in meip̄. Fecunditas enim rerum summa ipsius ostendit fecunditatem. Propterea oportet pluralitatem personarum esse in dei Hinc beatus Dionyſius in libro de diuinis, ait: nominibus. In omni serē theologica actione theachichim, id est principalem dicitatem videmus laudatam, vt monadem propter simplicitatem, & unitatem sui imparibilitatis supernaturalis, & ut trinitatem propter sustentantem superefficiens fecunditatis expressionem. Insuper, copiorum est potentia, qua aliqua potest dare, & de suo, & de alieno, quam illa, qua, q̄uis non potest dare, nisi de alieno. sed potentia Dei copiosissima est, ergo ab æterno, potest dare alium de suo, id est suam essentiam, suā dicitatem, suā sc̄ientiam. Hoc autem est generare filium sibi equalēm, & voluit sicur probatum est.

I 1a. 66.

¶ Amplius, inter omnes emanationes perfectissima est generatio, quoniam ipsa assimilat, penitusque ad aquam generatum suo generatori, quod alię emanationes non faciunt. cum ergo fons bonitatis copiosissimè atque plenisimè uiuat, sequitur q̄ emanatio copiosissima, ac plenisimā, scilicet generatio, sit ab ipso. Sicutque genuit filium sibi equalēm, & per consequens consubstantiale, ac coeternum. Simili modo ostenditur processio spiritus sancti. quemadmodum enim emanatio, quam aliquid emanat, alio per modū generationis, est perfectissima: sic emanatio, qua aliquid emanat ab alio per modū benignitatis, ac liberalitatis, est iucundissima, atq̄ gratussimā. Ideo sicut illam ita & itam necesse est fonti totius bonitatis, & iucunditatis, ac liberalitatis competere. Et hoc est productio spiritus sancti, qui per modū donū emanat, ut infra magis patet. Hac Antistodorus.

¶ Præterea circa hoc scribit Albertus: Quæritur, **Albertus.** cur in alijs entibus ad numerū hypothatū sequitur numerus naturæ, & non in diuinis. Respondebat, q̄ hoc est proprius identitatem naturæ, & hypothatū in diuinis hypothatū nanque, seu quod est, ut uenit, quartū modū in entibus. In quibundam enim dicitur hypothatū a natura, seu quod est a ratio est, ita tamē, q̄ natura est, quo cito comunicabilis est pluribus, & actu cōmunicatur per diuisionē ipsius quod est, sive Hypothatū per actū generationis, sicut in omnibus generabilibus, & corruptibilibus. In quibundā vera natura, seu quo cito communicabilis est, & differt a quod est seu supposito, vel hypothatū: sed actualiter non cōcatur, eo q̄ totam materialē habeat intra se, in qua possibile est ipsum esse, & nihil de ea cito extra ipsum, nec actu, neque potentia, ut in sole, luna, & stellis, in quibus ipsæ salutari in uno. Quoniam hoc est generale principium apud naturales, quod omnium quorum nō est materia tota intra formam terminata, est actus, generationis, per quem diuiso supposito, forma multiplici-

Numerus
diuinus
hypothatū
ratio ea
guinatu-
ra nume-
rum

Hypotha-
tū quā-
duplex
differtia

Anstod. per se, nihil de suis bonis velle cōicare, sic ad iun-